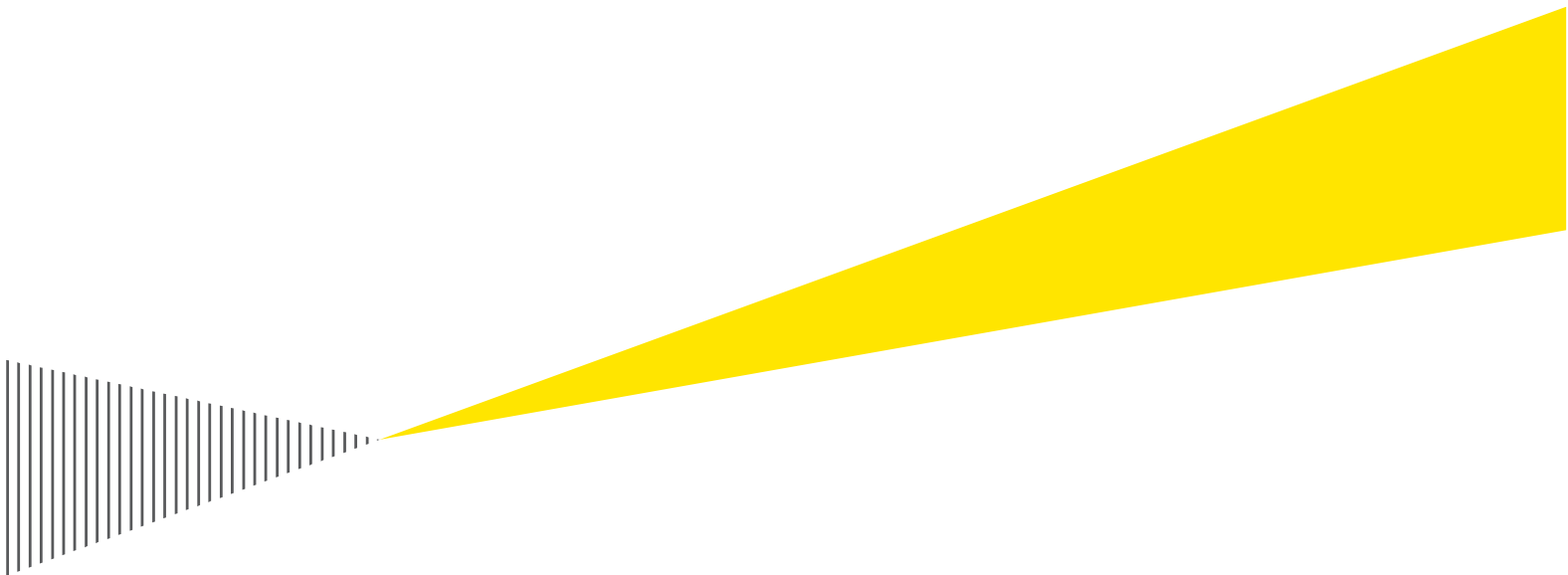

Region Blekinge

Granskning av krisberedskap

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Genomförande och ansvarig nämnd	3
2.4. Revisionskriterier.....	3
3. Granskningsresultat	6
3.1. Rutiner, policys och dokument avseende krisberedskap	6
3.2. Organisation för kris- och katastrofberedskap	7
3.3. Risk- och sårbarhetsanalyser	10
3.4. Övnings- och utbildningsinsatser.....	11
4. Sammanfattande bedömning	14
<i>Bilaga 1: Källförteckning</i>	<i>16</i>
<i>Bilaga 2: Ansvar, roller och uppgifter inom krisledning</i>	<i>16</i>
<i>Bilaga 3: Rutin för risk- och sårbarhetsanalys</i>	<i>19</i>

Sammanfattning

Vår sammanfattande bedömning är att regionstyrelsens arbete med kris- och katastrofberedskap inte är tillräcklig. Avseende de fastställda planer, policys och rutiner som har upprättats efter regionbildningen är bedömningen att de kan ge goda förutsättningar för ett strukturerat och systematiskt arbete avseende kris- och katastrofberedskapen. Det är dock en brist att planen för katastrofmedicinsk beredskap inte har reviderats sedan regionbildningen 2019. Planen bör snarast uppdateras i enlighet med gällande lagstiftning, förordning och interna styrdokument.

Vidare bedömer vi att regionen har en ändamålsenlig organisation på övergripande nivå utifrån handlingsplanen för kris- och beredskap. På förvaltningsnivå bedömer vi den dock inte vara ändamålsenlig, mot bakgrund av att krisledningsplaner inte har uppdaterats eller kunnat ha uppvisats för flera verksamheter.

Det är en brist att risk- och sårbarhetsanalyser saknas på såväl regionövergripande nivå som på förvaltningsnivå. Analyserna utgör en grundläggande del i krisberedskapsarbetet och det är av vikt att arbetet snarast slutförs.

Vad gäller uppföljning av utbildningar bedömer vi det vara en brist att det inte har säkerställts om samtliga berörda politiker och medarbetare har genomgått de utbildningarna och övningar som finns i handlingsplanen. Det är viktigt att det finns tillräckligt med kunskap och förmåga avseende krisberedskap på både övergripande nivå och lokal nivå samt att genomförda utbildningar/övningar utvärderas och återrapporteras till regionstyrelsen.

Region Blekinge bedriver i stor omfattning samhällsviktig verksamhet där brister i krisberedskapsarbete kan medföra att regionen inte är tillräckligt motståndskraftig vid oönskade händelser. Det är väsentligt att regionen prioriterar krisberedskapsarbetet och säkerställer efterlevnad till såväl lagstiftning och förordningar som interna styrdokument.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi regionstyrelsen att:

- ▶ säkerställa att interna styrdokument, så som handlingsplan krisberedskap och regional kris- och katastrofplan efterlevs av nämnder/förvaltningar,
- ▶ säkerställa att hälso- och sjukvårdsnämnden uppdaterar planen för katastrofmedicinsk beredskap,
- ▶ säkerställa att risk- och sårbarhetsanalyser fastställs såväl på övergripande nivå som på förvaltningsnivå, samt
- ▶ säkerställa att uppföljning, utvärdering och återrapportering av övnings- och utbildningsinsatser sker.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

I lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap (LEH) anges att landstingen (numera regionerna) bland annat ska:

- ▶ genomföra risk- och sårbarhetsanalyser,
- ▶ ha en plan för hantering av extraordinära händelser,
- ▶ ha en krisledningsnämnd,
- ▶ utbilda och öva förtroendevalda och anställd personal,
- ▶ rapportera till staten.

Samtliga regioner ska enligt lag årligen genomföra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Regionen ska sammanställa och rapportera resultatet av analysen till Socialstyrelsen, MSB och Länsstyrelsen vart fjärde år.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att bedöma om arbetet med regionstyrelsens kris- och katastrofberedskap är ändamålsenlig.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Har regionen en ändamålsenlig organisation för kris- och katastrofberedskap?
- ▶ Genomför regionen risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med MSB:s riktlinjer?
- ▶ Har det upprättats ändamålsenliga rutiner, policys och dokument avseende krisberedskap, så som krisberedskapsplan och plan för katastrofmedicinsk beredskap och är dessa uppdaterade i närtid?
- ▶ Genomförs systematiska och ändamålsenliga övnings- och utbildningsinsatser?

1.3. Genomförande och ansvarig nämnd

Granskningen grundas på dokumentstudier och intervjuer med ansvariga tjänstepersoner (se bilaga 1).

1.4. Revisionskriterier

1.4.1. Kommunallagen (2017:725)

Enligt kap. 6 § 1 ska styrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens eller regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § eller enligt annan lag eller författning.

I kap. 6. § 6 framgår att nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

1.4.2. Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

Enligt kap.7. 2 § framgår att regionen ska planera sin hälso- och sjukvård så att en katastrofmedicinsk beredskap upprätthålls. Lag (2019:973).

1.4.3. Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

I lagen framgår att regioner ska analysera vilka extraordinära händelser som kan hända i fredstid, samt hur dessa kan påverka den ordinarie verksamheten. Resultatet ska sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Mot bakgrund av risk- och sårbarhetsanalysen ska regionen inför varje mandatperiod fastställa en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras. Vidare uttrycker lagen att samtliga regioner ska ha en krisledningsnämnd som ska fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid.

1.4.4. Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Varje region ska hålla Socialstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap underrättade om vilka förberedelser som vidtagits inför extraordinära händelser. Vid extraordinära händelser ska regionerna lämna lägesrapporter och information om händelseutvecklingen till Socialstyrelsen och Länsstyrelsen.

Varje region ska ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap. Dessa ska innehålla uppgifter om den verksamhet som är avsedd att bedrivas under höjd beredskap. Av planerna ska också framgå krigsorganisationen, den personal som ska tjänstgöra i denna och vad som i övrigt behövs för att regionen ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap. Planeringen skall avse såväl beredskapshöjningar efter hand som omedelbart intagande av högsta beredskap.

1.4.5. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om katastrofmedicinsk beredskap (SOSFS 2013:22)

I föreskriften framgår att det i regionerna ska finnas:

- en katastrofmedicinsk beredskapsplan,
- en tjänsteman i beredskap (TiB),
- en särskild sjukvårdsledning som aktiveras vid särskilda händelser,
- planering för hur behovet av robusta och säkra lokaler ska tillgodoses,
- krisstöd till dem som har drabbats av eller riskerar att drabbas av psykisk ohälsa som följd av en allvarlig händelse.

1.4.6. Regionstyrelsens reglemente

I regionstyrelsens reglemente¹ framgår att regionstyrelsen har det övergripande ansvaret för regionens beredskaps- och katastrofplanering

1.4.7. Reglemente för krisledningsnämnden

I Region Blekinge ska det finnas en krisledningsnämnd som utses av regionfullmäktige. I Region Blekinge är regionstyrelsens arbetsutskott krisledningsnämnd. Nämndens uppgifter är

¹ Reglementet är beslutat av fullmäktige 2018-11-26.

att vid extraordinära händelser² kunna besluta om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder inom regionen i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till händelserna art och omfattning. Krisledningsnämndens beslut skall anmälas vid närmast följande fullmäktigesammanträde. Fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för detta.

² Med extraordinär händelse avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebärande en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och som kräver skyndsamma insatser av landstinget.

2. Granskningsresultat

2.1. Rutiner, policys och dokument avseende krisberedskap

2.1.1. Iakttagelser

Säkerhetspolicy

Det finns en säkerhetspolicy, fastställd av landstingsfullmäktige 2018-11-02. Policyn beskriver att regionen aktivt ska arbeta för att uppnå en god säkerhet genom ett systematiskt säkerhetsarbete som bygger på strukturerad riskhantering och ständiga förbättringar. En annan förutsättning är en tydlig styrning av säkerhetsarbetet, rätt skyddsåtgärder och att en avvägning också sker mellan säkerhet, effektivitet och ekonomi. Gällande lagar och krav anges att dessa ska följas och utgöra lägsta nivå för säkerhetsarbetet inom regionen. I policyn finns ett antal mål för säkerhetsarbetet. I policyn fastställs även att planering och uppföljning av säkerhetsarbetet ska genomföras kontinuerligt.

Säkerhetsstrategi

Det finns en säkerhetsstrategi som utgår från den av regionfullmäktige beslutade säkerhetspolicyn. Den är fastställd av dåvarande landstingsfullmäktige 2018-11-02 och beskriver de fyra prioriterade säkerhetsområdena: krisberedskap, allmän säkerhet, civilt försvar och säkerhetsskydd. Vad gäller krisberedskapsarbetet anges att det ska bedrivas genom riskidentifiering, riskhantering och uppföljning av inträffade händelser.

Samtliga nämnder ansvarar för att i sin verksamhetsredovisning följa upp säkerhetsarbetet inom nämndens ansvarsområde. Utgångspunkten för uppföljningen är de övergripande och styrande målen i säkerhetsstrategin som regionstyrelsen beslutat om. Den årliga redovisningen ska samlat redovisas till regionstyrelsen.

Vid granskningstillfället pågår ett arbete med att ta fram ett säkerhetsbokslut för 2019. I säkerhetsbokslutet finns enligt uppgift en uppföljning av de fastställda målen. Säkerhetsbokslutet planeras att presenteras till regiondirektörens ledningsgrupp under våren 2020 och därefter till regionstyrelsen.

Handlingsplan krisberedskap inklusive reglemente för krisledningsnämnd

Det finns en handlingsplan för krisberedskap. Den är fastställd av regionfullmäktige 2019-01-23 och är styrande för regionens krisberedskapsarbete. Syftet med handlingsplanen är att ge en tydlig inriktning för arbetet inför, under och efter en särskild händelse. Handlingsplanen ska ligga som grund för krisberedskapsplanering inom Region Blekinges olika verksamheter, för att säkerställa samordning och att regionens samlade resurser optimeras. Handlingsplanen ska efterlevas av samtliga nämnder, förvaltningar, styrelser inom regionen och av samtliga som arbetar inom eller på uppdrag av regionen. I handlingsplanen finns en sammanställning av ansvar, roller och uppgifter inom krisberedskap, dessa presenteras i bilaga 2.

Regionens krisberedskapsarbete ska bedrivas på ett systematiskt sätt och omfattar två viktiga områden som:

- ▶ Risk- och sårbarhetsanalys
- ▶ Krisberedskapsplanering på förvaltningsnivå

En risk- och sårbarhetsanalys ska utarbetas av varje nämnd för att fastställa förvaltningens egna risksituation. Förvaltningarnas analyser sammanställs därefter av regionens säkerhetsfunktion till en regional risk- och sårbarhetsanalys. Det finns en rutin framtagen för arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser. Rutinen presenteras i bilaga 3.

För hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska denna plan kompletteras med en katastrofmedicinsk beredskapsplan. Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för att förvaltningen utarbetar och uppdaterar planen vid behov.

Regional kris- och katastrofplan för Landstinget Blekinge

Det finns en regional kris- och katastrofplan. De när fastställd av dåvarande landstingsfullmäktige 2017-10-02. Syftet med den regionala kris- och katastrofplanen är att ge en tydlig inriktning för arbetet inför och under en kris eller katastrof samt ligga till grund för förvaltningarnas kris- och katastrofplaner, så att samordning säkerställs mellan regionala och lokala nivåer och att utnyttjandet av regionens samlade resurser optimeras. I planen beskrivs att motsvarande plan ska finnas för samtliga förvaltningar. Vidare beskriver planen vilken särskild sjukvårdsledning, krisstödsamordning och krissamverkan som ska finnas samt att uppföljning och utvärdering ska genomföras.

Planen ska revideras minst vartannat år. Vid granskningstillfället pågår ett arbete med att revidera planen, som beräknas färdigställas innan sommaren 2020.

Epidemi- och pandemiplan (inkl. fågelinfluensa) för Blekinge

Det finns en epidemi- och pandemiplan. Planen är senast reviderad av smittskyddsläkaren 2019. I planen finns en beskrivning av bl.a. vilka ansvarsroller som finns, vilka åtgärder som ska vidtas vid säker eller misstänkt epidemi/utbrott, sammansättning av epidemigrupper och deras uppgifter, läkemedel i beredskap, hur informationen ska kommuniceras och en pandemiplan inklusive fågelinfluensa.

2.1.2. Bedömning

De rutiner, policy och planer som har uppdaterats efter regionbildandet är ändamålsenliga och uppdaterade i närtid. Dokumenten ger goda förutsättningar för ett strukturerat och systematiskt arbete avseende kris- och katastrofberedskapen. Det är dock en brist att planen för katastrofmedicinsk beredskap inte har uppdaterats. Ansvarig nämnd bör snarast se till att förvaltningen uppdaterar planen och säkerställa att den är i linje med aktuell krisberedskapsplan och gällande bestämmelser.

2.2. Organisation för kris- och katastrofberedskap

2.2.1. Iakttagelser

I regionens handlingsplan för kris- och beredskap framgår hur kommunen ska organisera sig vid en särskild händelse (som inkluderar extraordinär händelse).

Tjänsteman i beredskap (TiB)

Sedan 2006 finns funktionen Tjänsteman i beredskap (TiB) och består i dagsläget av säkerhetschefen, fyra säkerhetsstrateger och en tidigare säkerhetschef (som har en annan tjänst inom organisationen idag). TiB ska finnas tillgänglig dygnet runt, året runt och är

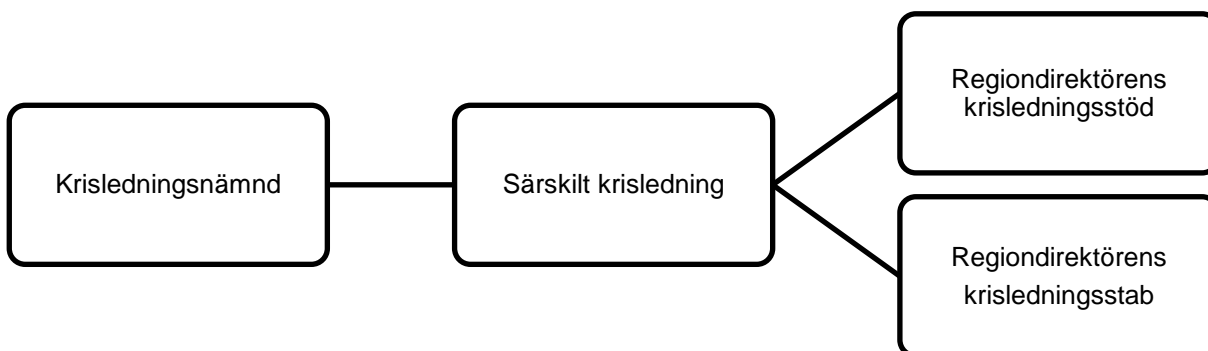
regionens larmmottagare. Vid en särskild händelse eller vid risk för sådan händelse har TiB till uppgift att:

TiB har regiondirektörens mandat och befogenhet att fatta de beslut som krävs för att initiera och samordna det inledande arbetet i organisationen. Mandatet omfattar regionens samlade verksamheter och tillgångar. Detta mandat gäller fram till dess att regiondirektören tar över arbetet.

I Regionen ska följande krisledning finnas:

- ▶ krisledningsnämnd (RSAU)
- ▶ Särskild krisledning (regiondirektörens krisledningsstöd/stab)
- ▶ Krisledning på varje förvaltning

Krisledningsnämnd

Regionens *krisledningsnämnd* utgörs av regionstyrelsens arbetsutskott (RSAU). Krisledningsnämndens ordförande larmas i första hand av regiondirektör alternativt av Tjänsteman i Beredskap (TiB) eller säkerhetschef, vid händelser som kan komma att få stor påverkan på regionens verksamheter, ekonomisk och/eller verksamhetsmässig påverkan eller få stort massmedialt intresse. I krisledningsnämndens uppgifter ingår att:

- utgöra stöd till den särskilda krisledningen som behåller ansvar och uppgifter vid en särskild händelse (som inkluderar extraordinär händelse) i enlighet med handlingsplan för krisberedskap
- fatta de övergripande och långsiktiga inriktnings- och prioritetsbeslut som krävs med anledning av den extraordinära händelsen
- besluta om tillskott av extra ekonomiska resurser, som stöd vid behov av akut extraordinär eller kostnadskrävande insats
- besluta om eventuellt ändrad servicenivå inom olika delar av regionens verksamhet med anledning av händelsen (normativa beslut)
- besluta om när de särskilda åtgärderna som föranletts av händelsen ska upphöra
- att begära bistånd från annan kommun eller region
- att lämna begränsat ekonomiskt stöd till enskilda som drabbats av händelsen

- att ålägga styrelse/nämnd arbetsuppgifter.

Särskild krisledning

I regionen finns en särskild krisledning på regionövergripande nivå som ansvarar för att leda regionens samlade insatser vid en särskild händelse. Regiondirektören (TiB är inledningsvis ansvarig chef) är chef och har det yttersta organisations- och resursansvaret. Den särskilda krisledningen består av två delar:

- ▶ krisledningsstöd till regiondirektören
- ▶ krisledningsstab. *Regiondirektörens krisledningsstöd (RKS)*

Krisledningsstödet aktiveras av regiondirektören, TiB eller regionens säkerhetschef, om grundläggande värden och skyddsvärda verksamheter är hotade eller påverkade av en kris. Krisledningsstödet består alltid av regiondirektör, säkerhetschef och kommunikationsdirektör. Beroende på krisens art kan andra funktioner ingå. RKS uppgifter är att:

- följa att krishanteringsarbetet fungerar och att nödvändig samordning upprättas.
- analysera och bearbeta uppgifter om händelsen och ta fram långsiktiga konsekvensanalyser.
- samla in uppgifter om händelsen och ge förslag till regionledningen på inriktning av strategiska insatser.
- efter beslut av regiondirektören ta ansvar för och leda kriskommunikationen i Region Blekinge
- leda och prioritera insatsen.

Regiondirektörens krisledningsstab (RKLS)

När särskilt krisledningsstöd inte är tillräckligt för att hantera händelsen aktiveras regiondirektörens krisledningsstab. RKLS aktiveras på initiativ av regiondirektören, TiB eller regionens säkerhetschef. Kriskommunikatör och säkerhetschef ska alltid vara en del i staben. Därutöver kan staben bestå av funktioner från analys/omvärldsbevakning, kommunikation, administrativ service och funktionsansvariga, t.ex. hälso-och sjukvård, krisstöd, smittskydd, fastigheter, IT, HR, ekonomi m.m.

RKLS har befogenhet och ska ha förmåga att:

- leda och prioritera insatsen
- samordna och stödja verksamheterna
- ta fram en samlad lägesbild utifrån inträffad händelse
- analysera tänkbara händelseutvecklingar samt konsekvenser
- omdisponera personella och materiella resurser samt mobilisera resurser som inte omedelbart finns tillgängliga
- inhämta information och omvärldsbevaka
- leda och samordna informations- och kommunikationsarbetet
- planera för att förflytta patienter, medarbetare och evakuera vårdenheter
- samverka med andra aktörer på lokal, regional och nationell nivå

Vid en särskild händelse inom regionens förvaltningar och efter beslut av TiB eller ansvarig direktör ska krisledning etableras på förvaltningsnivå. Förvaltningarnas krisledning ska ha förmågan att:

- leda den egna verksamheten
- att skapa lägesbilder för verksamheten inom förvaltningen

- informera berörda enheter inom den egna verksamheten
- fatta beslut inom ramen för den egna verksamhetens befintliga resurser och tilldelade uppgifter
- disponera och omfördela egna resurser för att kunna hantera händelsen
- rutiner för att informera och samverka med TiB och särskild krisledning vid särskild händelse och beredskapshöjning/- förändring
- säkerställa kontaktvägar till ledningsfunktioner inom förvaltningen
- i samråd med kommunikationsfunktionen planera för kommunikationsarbetet om inte särskild krisledning är aktiverad

Vid intervjuer framgår att hälso- och sjukvårdsförvaltningens ledningsgrupp utgör förvaltningens krisledning. Det finns ingen befintlig krisledningsplan för förvaltningen, det pågår ett arbete med att ta fram en krisledningsplan för förvaltningen och som stöd finns bl.a. mallar för vilka delar som ska ingå i planen. Därutöver har riskhanteringsrådet från och med årsskiftet 2020 ersatts med kontinuitetsrådet för hälso- och sjukvårdsförvaltningens ledningsgrupp. Syftet med kontinuitetsrådet är att systematisera hanteringen av risker och sårbarheter i förvaltningen samt säkerhetsarbetet inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Rådet träffas fyra gånger per år.

Enligt uppgift finns vissa lokala krisledningsplaner fastställda för verksamheterna inom hälso- och sjukvården. Vi har tagit del av ett utkast av den lokala krisledningsplanen för psykiatri, som uppdaterades senast under 2020 men är ännu inte fastställd. För övriga verksamheter inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen har inga krisledningsplaner erhållits.

2.2.2. Bedömning

Vår bedömning är att roll- och ansvarsfördelningen avseende krisberedskap på regionövergripande nivå är tydligt beskriven i handlingsplanen. Det är dock en brist att hälso- och sjukvårdsförvaltningen inte har arbetat fram en krisledningsplan, likaså saknas lokala krisledningsplaner för flera verksamheter. Det är av vikt att hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställer efterlevnaden av de bestämmelser som fullmäktige har beslutat om i handlingsplanen.

2.3. Risk- och sårbarhetsanalyser

2.3.1. Iakttagelser

I handlingsplanen för krisberedskap framgår att risk- och sårbarhetsanalyser ska ske på alla nivåer i verksamheten. Respektive nämnd ansvarar att med stöd av säkerhetsfunktionen genomföra risk- och sårbarhetsanalyser och vidta beslut om åtgärder för att minska riskerna med analysen som utgångspunkt. Förvaltningarnas analyser ska därefter sammanställas av regionens säkerhetsfunktion till en regional risk- och sårbarhetsanalys.

Av intervjuerna har det framkommit att det finns en risk- och sårbarhetsanalys, men att arbetet med att ta fram en ny analys inte har varit prioriterat och att resurser inte har tillsatts i den omfattning som arbetet kräver. Från och med 2019 har arbetet prioriterats genom att det numera finns rutiner för hur risk- och sårbarhetsanalyser ska genomföras samt att det har tillförts extra resurser. Exempelvis finns en nyanställd säkerhetsstrateg som ska prioritera hälso- och sjukvårdsförvaltningens arbete kring katastrofmedicinska frågor och krisledningsorganisation.

Vid granskningstillfället finns inga aktuella regionövergripande eller förvaltnings specifika risk- och sårbarhetsanalyser. Arbetet pågår och beräknas vara klart till sommaren 2020.

Den regionövergripande risk- och sårbarhetsanalysen har enligt uppgift översiktligt redovisats till krisledningsnämnden och regionstyrelsen. Regionstyrelsen ska även ha återrapporterat risk- och sårbarhetsanalysen till MSB, Länsstyrelsen och Socialstyrelsen.

2.3.2. Bedömning

Det är en brist att det saknas aktuella risk- och sårbarhetsanalyser på såväl regionövergripande nivå som förvaltningsnivå. Det är av vikt att det finns en medvetenhet kring vilka risker som finns inom regionen och hur dessa ska minimeras och hanteras. Det är dock positivt att framtagandet av risk- och sårbarhetsanalyserna har fått en högre prioritering i organisationen.

2.4. Övnings- och utbildningsinsatser

2.4.1. Iakttagelser

I handlingsplanen 2019-2022 beskrivs vilket ansvar respektive nivå/funktion har gällande övnings- och utbildningsinsatser. Deras ansvar framgår av tabellen nedan:

Nivå/funktion	Ansvar
Regionstyrelsen	Följa upp handlingsplan för krisberedskap inklusive utbildning och övning
Regionstyrelsens arbetsutskott / Krisledningsnämnd	Delta i övning och utbildning
Regiondirektör	Ansvara för att utbildning och övning genomförs i enlighet med fastställd plan Säkerställa att krisledningsnämnden utbildas och övar.
Säkerhetschef	Ansvara för genomförande av utbildning och övning för Särskild krisledning. Ta fram utbildningsmaterial och ger stöd till förvaltningarna för utbildning och övning inom krisberedskapsområdet.
Direktör	Delta i utbildningar Planera och genomföra utbildningar och övningar inom krisberedskap och även i förekommande fall inom det katastrofmedicinska området inom förvaltningen. Planera och genomföra utbildningar och övningar för förvaltningens krisledningsorganisation.

Upphandlade leverantörer inom hälso- och sjukvård och kollektivtrafik

Genomföra lokala utbildningar och övningar inom krisberedskapsområdet.

I handlingsplanen beskrivs vilka övningar och utbildningar som ska göras för *särskild krisledning* och för *krisledning på förvaltningsnivå* för perioden 2019-2021. I tabellerna nedan beskrivs vilken målgrupp som avses, om det är en utbildning eller övning, tidsplan och de iakttagelser som har gjorts.

Särskild krisledning

Målgrupp	Utbildning	Övning	Tidplan	EY:s iakttagelser
Ledamöter i regionens krisledningsnämnd med ersättare	X	X	Två gånger per mandatperiod	Ledamöterna i regionens krisledningsgrupp och ersättare har enligt uppgift utbildats under 2019 inom deras uppdrag vid höjd beredskap. Det finns ingen dokumentation om samtliga ledamöter har utbildats eller inte.
Tjänstemän i särskild krisledning	X	X	En gång per år	Tjänstemän i särskild ledning har enligt uppgift utbildats under 2019 inom deras uppdrag vid höjd beredskap. Det finns ingen dokumentation på vilka som har deltagit i utbildningen eller dokumenterad uppföljning.
Tjänsteman Beredskap	i Enligt särskild plan	X	En gång per år	TiB har under 2019 genomfört utbildning till stabschef samt utbildats/övats inom pågående dödligt våld. Utbildning och övning sker enligt uppgift varannan månad i olika konstellationer. Det finns ingen dokumenterad uppföljning av utbildningarna/övningarna.
Kriskommunikatör	Enligt särskild plan	X	En gång per år	Ett urval av personer inom kriskommunikationen har utbildats. Under våren 2020 kommer samtliga inom kriskommunikation att genomgå övningar/utbildningar en gång i veckan.

Krisledning på förvaltningsnivå

Målgrupp	Utbildning	Övning	Tidplan	Iakttagelser
Krisledning på förvaltningsnivå	X	X	En gång per år enligt planering inom förvaltning.	Under 2019 har en katastrofmedicinsk övning genomförts. I övrigt har inga uppgifter framkommit om genomförda utbildningar/övningar. Ansvar för att säkerställa att utbildning och övning sker.

Ovanstående utbildningar/övningar har enligt uppgift genomförts minst en gång under 2019. Vid intervjuer framkom att det för vissa utbildningar/övningar upprättas en närvarolista och att det åligger närmaste chef att se till att medarbetarna deltar. Regionen har inte systemstöd för att följa upp vilka som har deltagit i olika utbildningar/övningar. Vidare framkom att det inte sker någon sammanställd uppföljning av vilka som inte har deltagit i ovanstående utbildningar/övningar. Utvärdering av utbildningen/övningen sker mot dess syfte, mål samt eventuella förbättringsförslag. Utvärdering av utbildningar/övningar av mindre karaktär sker

vanligtvis muntligen i samband med kursens slut. För mer omfattande utbildningar/övningar som exempelvis berör flera delar i organisationen dokumenteras utvärderingen. Förra året genomfördes en katastrofmedicinsk övning för dåvarande Blekingesjukhuset och vi har tagit del av den del av utvärderingen som inte omfattas av sekretess. I utvärderingen framgår bland annat syfte, mål, genomförande, problem, lösningar, identifierade förbättringsområden och de medverkandes utvärderingar.

Resultatet av övningarna presenteras genom dialog med förvaltningsledning, kursledning och i viss mån med berörda organisationer. Enligt uppgift har regionstyrelsen inte fått någon återrapportering av vilka utbildningar/övningar som har genomförts, med undantag för den katastrofmedicinska övningen.

2.4.2. Bedömning

Bedömningen är att det är en brist att det inte har säkerställts att samtliga berörda politiker eller medarbetare gått de utbildningar som finns i handlingsplanen. Vidare saknas det i flera fall dokumentation som redovisar uppföljning och utvärdering av utbildningarna/övningarna. Detta medför att det finns svårigheter att bedöma om utbildningar/övningar sker i tillräcklig omfattning. Det är viktigt att det finns tillräckligt med kunskap och förmåga avseende krisberedskap på både övergripande nivå och lokal nivå. Brister i kunskap och förmåga i krisberedskapsarbetet kan medföra en otydlig styrning, organisering och ansvar samt att viktiga åtgärder försenas eller uteblir.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att regionstyrelsens arbete med kris- och katastrofberedskap inte är tillräcklig. Avseende de fastställda planer, policys och rutiner som har upprättats efter regionbildningen är bedömningen att de kan ge goda förutsättningar för ett strukturerat och systematiskt arbete avseende kris- och katastrofberedskapen. Det är dock en brist att planen för katastrofmedicinsk beredskap inte har reviderats sedan regionbildningen 2019. Planen bör snarast uppdateras i enlighet med gällande lagstiftning, förordning och interna styrdokument.

Vidare bedömer vi att regionen har en ändamålsenlig organisation på övergripande nivå utifrån handlingsplanen för kris- och beredskap. På förvaltningsnivå bedömer vi den dock inte vara ändamålsenlig, mot bakgrund av att krisledningsplaner inte har uppdaterats eller kunnat ha uppvisats för flera verksamheter.

Det är en brist att risk- och sårbarhetsanalyser saknas på såväl regionövergripande nivå som på förvaltningsnivå. Analyserna utgör en grundläggande del i krisberedskapsarbetet och det är av vikt att arbetet snarast slutförs.

Vad gäller uppföljning av utbildningar bedömer vi det vara en brist att det inte har säkerställts om samtliga berörda politiker och medarbetare har genomgått de utbildningarna och övningar som finns i handlingsplanen. Detta medför att det finns svårigheter att bedöma om utbildningar/övningar sker i tillräcklig omfattning. Det är viktigt att det finns tillräckligt med kunskap och förmåga avseende krisberedskap på både övergripande nivå och lokal nivå samt att genomförda utbildningar/övningar utvärderas och återrapporteras till regionstyrelsen.

Region Blekinge bedriver i stor omfattning samhällsviktig verksamhet där brister i krisberedskapsarbete kan medföra att regionen inte är tillräckligt motståndskraftig vid oönskade händelser. Det är väsentligt att regionen prioriterar krisberedskapsarbetet och säkerställer efterlevnad till såväl lagstiftning och förordningar som interna styrdokument.

Revisionsfrågor	Svar
Har regionen en ändamålsenlig organisation för kris- och katastrofberedskap?	Delvis. Organisationen är ändamålsenlig på övergripande nivå utifrån handlingsplan för krisberedskap. På förvaltningsnivå saknas krisledningsplaner för flera verksamheter.
Genomför regionen risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med MSB:s riktlinjer?	Delvis. Tidigare års risk- och sårbarhetsanalyser har enligt uppgift skett i enlighet med MSB:s riktlinjer. Vid granskningstillfället pågår ett arbete att ta fram en regionövergripande och en förvaltningsövergripande risk- och sårbarhetsanalys.
Har det upprättats ändamålsenliga rutiner, policys och dokument avseende krisberedskap, så som krisberedskapsplan och plan för katastrofmedicinsk beredskap och är dessa uppdaterade i närtid?	Delvis. Handlingsplanen, säkerhetspolicy, säkerhetsstrategi, rutin för risk- och sårbarhetsanalys är uppdaterade efter regionbildandet. Plan för katastrofmedicinsk beredskap är senast uppdaterad 2017.

Genomförs systematiska och ändamålsenliga övnings- och utbildningsinsatser?	Delvis. Utbildningar och övningar har enligt uppgift genomförts i enlighet med fastställd handlingsplan. Behov finns att säkerställa att samtliga berörda politiker och medarbetare har genomgått utbildningarna samt att uppföljning/utvärdering sker.
---	---

Karlskrona den 21 april 2020

Negin Nazari
EY

Emelie Duong
EY

Bilaga 1: Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Regiondirektör och t.f. hälso- och sjukvårdsdirektör
- ▶ Säkerhetschef
- ▶ Områdeschef nära vård hälso- och sjukvården
- ▶ Områdeschef specialiserad vård hälso- och sjukvården
- ▶ Områdeschef för medicinsk service hälso- och sjukvården

Dokument:

- ▶ Reglemente regionstyrelsen
- ▶ Reglemente krisledningsnämnd
- ▶ Regional kris- och katastrofmedicinsk plan
- ▶ Handlingsplan krisberedskap inklusive reglemente för krisledningsnämnden
- ▶ Mall krisledningsplan
- ▶ Rutin för risk- och sårbarhetsanalyser
- ▶ Säkerhetspolicy Region Blekinge
- ▶ Säkerhetsstrategi 2019- 2022
- ▶ Katastrofvövning- erfarenhetsberättelse 2019
- ▶ Epidemi- och pandemiplan (inkl. fågelinfluensa) för Blekinge 2019

Bilaga 2: Ansvar, roller och uppgifter inom krisledning

Nedan beskrivs de uppdrag som regionens förvaltningar samt privata leverantörer har gällande krisberedskapsarbete. Uppdragen för privata leverantörer ska regleras genom avtal. Alla planverk ska uppdateras med en intervall om max 2 år eller oftare om behov föreligger. I övrigt ska samlade rapporter kring Risk och sårbarhetsanalyser rapporteras i enlighet med beslutade riktlinjer och i enlighet med statliga myndigheters krav på återrapportering.

Regionfullmäktige

Regionfullmäktige utser en krisledningsnämnd, som ska vara utbildad och övad. Nämnden ska träda i funktion vid en extraordinär händelse, efter beslut av ordförande eller vice ordförande. Beslutar även om reglementet för krisledningsnämnden och handlingsplan för krisberedskap.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen har ansvar för att årligen göra en samlad bedömning av Region Blekinges krishanteringsförmåga samt tillhörande risker och sårbarheter och rapportera till den myndighet som regeringen utser. Uppföljning av organisationens krisberedskapsförmåga och ställda mål i säkerhetsstrategin ska rapporteras till Regionstyrelsen. Detta inkluderar även den övergripande risk- och sårbarhetsanalysen.

Regionstyrelsen kommer leda regionen i händelse av höjd beredskap och krig.

Regionstyrelsens arbetsutskott

Är krisledningsnämnd inom Regionen.

Ska erhålla kontinuerlig information kring säkerhetsområdet och kontinuerlig erhålla uppföljning inom säkerhetsområdet från nämnderna.

Respektive nämnd

Varje nämnd ansvarar för det systematiska säkerhetsarbetet, vilket även inkluderar krishantering, inom sitt verksamhetsområde.

Utifrån genomförd risk- och sårbarhetsanalys beslutas om krishanteringsplan (hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska även ta fram en regionövergripande katastrofmedicinsk beredskapsplan) inom ramen för handlingsplan för krisberedskap och säkerhetsstrategin.

Nämnder ska årligen följa upp och rapportera till regionstyrelsen och regionens säkerhetschef;

- Sammanställning av genomförda risk och sårbarhetsanalyser
- ändrade förutsättningar
- Bedömd krisberedskapsförmåga inom förvaltningen
- genomförda åtgärder som påverkar riskbilden och förmågan
- planerade åtgärder som påverkar riskbilden och förmågan
- risker som behöver hanteras över förvaltningsgränser.
- Uppsatta mål i regionens säkerhetsstrategi

Regiondirektör

Regiondirektören leder och samordnar och följer upp det övergripande arbetet med Region Blekinges krisberedskap och ansvarar för att hålla regionstyrelsen informerad om arbetet.

- Säkerställa krisledningsförmåga på regionövergripande nivå
- Organisera beredskapsfunktion med benämning Tjänsteman i Beredskap
- Inom ramen för smittskyddsläkarens ansvar utarbeta och vid behov revidera epidemiberedskapsplan och pandemiplan för Region Blekinge.
- Inom ramen för kommunikationsdirektörens ansvar utarbeta och vid behov revidera en kriskommunikationsplan för Region Blekinge samt säkerställa kriskommunikations-förmåga dygnet runt.
- Säkerställa förmåga och kompetens att genomföra robusta upphandlingar där beredskap, säkerhet och säkerhetsskydd samt uppföljning av detta regleras. Utforma krishanterings-klausul och kontinuitetsplan i avtal mellan leverantör av tjänster och varor till Region Blekinge.

Säkerhetschef

Har det övergripande ansvaret för det systematiska säkerhetsarbetet i Region Blekinge Vilket inkluderar en kvalitativ säkerhets- och krishanteringsprocess för regionens samlade verksamheter. Säkerhetschef ansvarar för:

- inriktning och samordning av Region Blekinges krisberedskap utifrån lagar och föreskrifter
- Utarbeta och vid behov revidera handlingsplan för krisberedskap - Region Blekinge
- Utarbeta och vid behov revidera plan för särskild krisledning.

- systematiskt säkerhetsarbete innefattande identifiering av samhällsviktig verksamhet, riskhantering, kontinuitetsplanering och riktlinjer för hantering av händelser
- driftansvar och samordning av Tjänsteman i beredskap (TiB)
- framtagande av utbildningsplan inom krisberedskaps och katastrofmedicinska området.
- Genomföra risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med MSB:s föreskrifter samt utarbeta riktlinjer från regionens säkerhetsfunktion.
- Upprätta ramar för kontinuitetsplanering för kritiska verksamheter och processer på regionövergripande nivå.

Tjänsteman i Beredskap

På regional nivå i Region Blekinge finns en funktion med benämning; *tjänsteman i beredskap, TiB*, som omedelbart efter larm ska kunna påbörja samordning och ledning av regionens insatser på regional nivå. TiB ansvarar för att avgöra om insatserna ska eskaleras till regiondirektören och krisledningsnämndens ordförande.

TiB har mandat att ta regionens samlade resurser i befogande och att initialt fatta beslut om åtgärder för ledning och samordning vid allvarliga händelser som omfattar regionens samtliga verksamheter.

Förvaltningsdirektörer

Ansvarar för:

- Att det finns en krishanteringsplan och kontinuitetsplanering för förvaltningen som är känd inom egna organisationen.
- Att förvaltningens krisledning övas och utbildas årligen i att hantera särskild händelse
- Att upprätta förvaltningsspecifik risk- och sårbarhetsanalys samt att på årlig basis i ledningsgruppen gå igenom förvaltningens risk- och sårbarhetsanalys för prioritering och eventuella åtgärder.
- Ta fram övnings- och utbildningsplan samt verkställa beslutad planering.
- Rutiner för hur och när förvaltningen ska larma TiB Region Blekinge
- Rutiner för att återrapportera det systematiska säkerhetsarbetet inom förvaltningen till ansvarig nämnd och regionens säkerhetschef.
- Hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska säkerställa att det finns en katastrofmedicinsk beredskapsplan för region Blekinge.
- Regionens service ansvarar för att kontinuitetsplan för regionens service tjänsteleveranser är känd inom egen organisation samt att central kontinuitetsplanering är framtagen och spridd till regionens verksamheter.
- Regionens service har som fastighetsförvaltare för regionens fastigheter ansvar för att till regionstyrelsen redovisa brister i robusthet i fastigheter där samhällsviktig verksamhet bedrivs.
- Att beakta krisberedskap, säkerhet och säkerhetsskydd i alla former av projekt inom förvaltningen.

Privata leverantörer

Upphandlade privata leverantörer av hälso- och sjukvård, trafik och andra tjänster inom regionens verksamhetsområde har samma ansvar för att den egna verksamheten kan bedrivas vid särskilda händelser som förvaltningsdrivna verksamheter. Privata leverantörer ska följa inriktning och direktiv i handlingsplan för krisberedskap samt regionens säkerhetsstrategi, säkerhetspolicy och övriga styrande dokument inom säkerhetsområdet.

Verksamhetschef/motsvarande

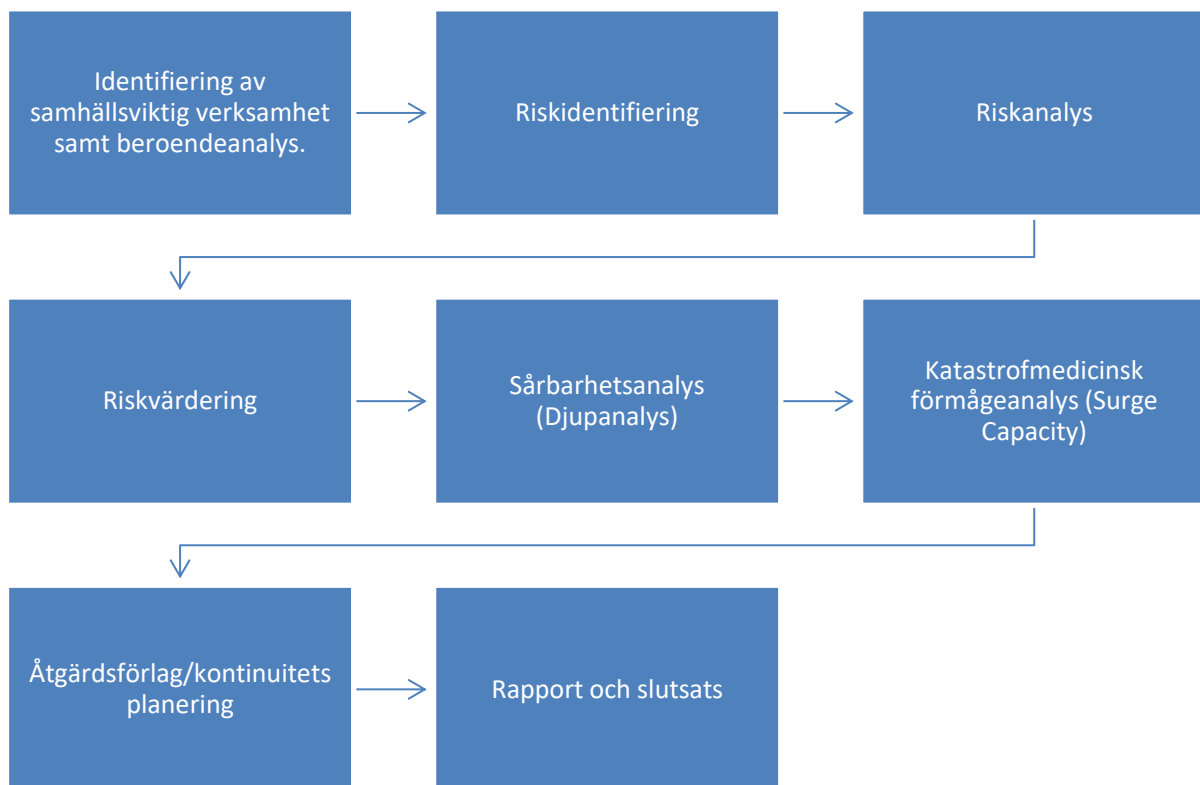
Ansvarar för att det finns aktuell verksamhetsnära planering för särskild händelse samt att medarbetarna har kunskap om den egna enhetens åtgärder vid särskild händelse samt att de får den utbildning och övning som behövs.

Medarbetare

Ansvarar för att ha kännedom om den egna enhetens åtgärder vid särskild händelse.

Bilaga 3: Rutin för risk- och sårbarhetsanalys

Rutinen är fastställt av säkerhetschefen 2020-02-01 som bl.a. beskriver åtta steg för tillvägagångsätt för framtagandet av en risk- och sårbarhetsanalys. I bilden nedan presenteras dessa

För varje steg finns en beskrivning av vad de innebär och vägledning för hur de ska genomföras. I rutinen beskrivs även när uppföljning och åiterrapportering ska ske inom regiondirektörens ledningsgrupp, ansvarig nämnd, krisledningsnämnden, regionfullmäktige och till externa instanser som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Länsstyrelsen och Socialstyrelsen.